

til Erlæggelsestid og Størrelse ere Kontraktbestemte, saaledes at Udeblivelse med noget Afdrag er Brud paa Kontrakten. For disse Retsforholds Vedkommende er Lovforslagets Hovedgrundsaetning den, at naar Sælgeren benytter den Ret, han maatte have til at træde tilbage fra Kontrakten paa Grund af Køberens Misligholdelse — være sig ifølge særlig Klausul herom eller ifølge Lovgivningens almindelige Regler — skal enhver af Parterne tilbagegive det ham af den anden Part ydede, og at herimod stridende Overenskomster ere ugyldige. Dette vil, for at nævne Reglens mest praktiske Anvendelse, sige, at Sælgeren ikke kan tage sin Ting tilbage og samtidig hermed uden videre beholde, hvad Køberen har betalt ham; Vedtagelser herom ere ugyldige. Derimod skal, naar Sælgeren træder tilbage fra Kontrakten, en retfærdig Opgørelse af Forholdet mellem Parterne finde Sted. De nærmere Regler i saa Henseende findes i den næste Paragraf.

Til § 2.
Sælgeren har Krav paa at faa Erstatning 1) for den udenfor almindelig Benyttelse og Brug liggende Skade, som Tingen maatte have lidt hos Køberen, for saa vidt som denne iøvrigt efter de almindelige Regler om en Lejetagers Ansvar hæfter for den, 2) for Brugen og Benyttelsen af Tingen — som om denne af Køberen var lejet — hvorved maa tages i Betragtning den Værdiforringelse, som, hvis Tingen ved Salget var en ny Ting, er lidt ved, at den er gaaet over til at være en brugt, og 3) for Udgifter, Sælgeren har haft i Anledning af Handelen, f. Eks. Forsendelsesomkostninger, Indpakning, Afhentning o. desl. Naar Sælgeren faar den solgte Ting tilbage i Forbindelse med foransførte Godtgørelse, ses det ikke, at han bør have Ret til at beholde den betalte Del af Købesummen, hvis denne overstiger Godtgørelsen. Den naturlige Følge af, at han vælger at træde tilbage fra Handelen, er den, at han maa tilbagebetale den overskydende Del af, hvad der er betalt ham af Køberen ud over den her nævnte Godtgørelse. At der, hvis man vil ikke den her omtalte retfærdige Løsning af Mellembværendet mellem Køber og Sælger, maa optages en Bestemmelse i Loven gaende ud paa, at Overenskomster om en højere Godtgørelse i Tilfælde af Sælgerens Tilbagetræden fra Kontrakten ere ugyldige, maa erkendes for en Selvfølge.

De Udgifter, som omhandles i denne Paragraf, skulle udbetales samtidigt. Sælgeren bør ikke have Ret til at tage den solgte Ting

tilbage og henvise Køberen til senere Opgørelse med Hensyn til den Del af Købesummen, som han skal have tilbage. Men Køberen maa være berettiget til at kræve det, der saaledes maatte tilkomme ham, betalt samtidigt med, at han tilbageleverer Tingen. Omvendt er Sælgeren ikke pligtig først at tilbagebetale det, Køberen skal have, for da senere at faa Tingen udleveret.

Naturligvis vil det ofte kunne hænde, at det, som Køberen skal erlægge i Godtgørelse, overstiger, hvad der er betalt af Købesummen. Dette vil navnlig kunne hænde, naar Kontrakten misligholdes, inden der er betalt ret mange Afdrag, og Sælgeren derfor træder tilbage fra den. I saa Fald maa Køberen tilbagegive Tingen uden videre, og det er en Selvfølge, at Sælgeren da har en personlig Fordring paa ham for den resterende Godtgørelse. Men dersom Køberen først udebliver med et af de sidste Afdrag, vil ofte det omvendte kunne være Tilfældet. Naar saaledes hele Købesummen paa lidt nær er betalt, kan det let tænkes, at der uanset Godtgørelsen tilkommer Køberen Tilbagebetaling.

Opgørelsen af den Godtgørelse, som tilkommer Sælgeren i her omtalte Tilfælde, vil ofte være en vanskelig Sag, men det ses ikke, hvorledes Forholdet skulde kunne ordnes anderledes. Sædvanligvis vil Retten være ude af Stand til selv at fastsætte Godtgørelsen, men dette maa da overlades til Skøn af uvillige og sagkyndige Mænd, og det kan for saadanne næppe være vanskeligere end mange andre Skøn. Joreligger der for Retten de fornødne Data, for at den selv kan fastsætte Erstatningen, og anser Retten sig for at være i Stand dertil, følger det af Lovgivningens almindelige Regler, at dette kan ske, i alt Fald naar ingen af Parterne forlanger Skøn af uvillige Mænd.

Til § 3.

Et Vilkaar, som jævnlig opstilles i Kontrakter om Salg paa Afdrag, er, at hele Købesummen skal forfalde til Betaling, saafremt Køberen udebliver med et eneste Afdrag. Hvad enten Sælgeren benytter en saadan Klausul til at træde tilbage fra Kontrakten og tage sin Ting igen, eller til at inddrive den hele Købesum hos Køberen, er dette et i høj Grad ubilligt Vilkaar, som maa anses for et utilbørligt Udslag af den Overmagt, Sælgeren i Reglen har i Retsforholdet. Lovforslaget gaar derfor ud paa at sætte en Grænse for Misbrug af denne Art, idet det bestemmer, at Vedtagelser om, at Købesummen skal forfalde, ikke med Retsvirkning kan gøres gældende, medmindre der udeblives med